

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för svenska språket

4SVÄ2E Svenska, inklusive självständigt arbete, avancerad nivå (ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan), 30 högskolepoäng

Swedish, including independent project, second cycle (Master of arts in secondary education for upper secondary school, 30 credits)

Huvudområde

Litteraturvetenskap, Svenska språket

Ämnesgrupp

Svenska/Nordiska Språk

Nivå

Avancerad nivå

Fördjupning

A1N

Fastställande

Fastställd av Fakulteten för konst och humaniora 2015-02-02

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2018

Förkunskaper

Svenska för ämneslärare 1–90 hp, Självständigt arbete på 15 hp i ett annat ämne inom ämneslärarprogrammet, UVK-kurs Vetenskapsteori och forskningsmetodik eller motsvarande, samt VFU 15 hp.

Mål

Gemensamma förväntade studieresultat

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- självständigt identifiera och formulera problemställningar av relevans för vidare forskning och för yrkesverksamheten,
- självständigt bedöma och förhålla sig kritiskt till olika teorier, metoder och vetenskapliga studier samt sätta dessa i relation till egen undersökning och den egna yrkesverksamheten.

Delkurs 1 Språkämnet svenska: didaktik och forskningsperspektiv, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- diskutera och problematisera svenskämnesdidaktikens forskningsområden och deras relevans för undervisningen i svenska i gymnasieskolan,
- uppvisa fördjupade kunskaper om olika didaktiska verktyg för undervisning i svenskämnet och deras förankring i aktuell forskning.

Delkurs 2a Betyg och bedömning i svenskämnet, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- använda styrdokument och nationella prov som stöd i betygsättning i svenska,
- utifrån ämnesdidaktiska överväganden konstruera betygsgrundande uppgifter som förhåller sig till nationella kunskapskrav för olika moment inom ämnet,
- sammanväga och vikta moment i förhållande till nationella styrdokument,
- resonera om betygssystemets nivåer i förhållande till kunskapsprogression och stoffurval.

Delkurs 2b Didaktiska perspektiv på utomeuropeisk och postkolonial litteratur, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- tillgodogöra sig och tolka utomeuropeisk och postkolonial litteratur utifrån relevant teori och terminologi,
- muntligt och skriftligt redogöra för gemensamma och särskiljande drag i litteraturer från olika delar av världen,
- uppvisa fördjupad förmåga till kritiskt-analytiskt tänkande,
- med förankring i ämnesdidaktisk teori och forskning diskutera frågor om varför och hur utomeuropeiska och postkoloniala litterära texter kan göras tillgängliga och angelägna för olika elevgrupper i såväl mer som mindre kulturellt heterogena klassrum.

Delkurs 3 Självständigt arbete i svenska, avancerad nivå, 15 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- uppvisa en fördjupad vetenskapsteoretisk medvetenhet gällande teoretiska perspektiv i arbetet, metodval, analys och resultat- respektive metoddiskussion,
- uppvisa förtrogenhet med relevanta vetenskapliga, ämnesdidaktiska, samhälls- och etiska aspekter i det självständiga arbetet,
- presentera, tolka och problematisera välgrundade slutsatser med uppvisad relevans för yrkesprofessionen,
- producera ett självständigt arbete som är väldisponerat och språkligt korrekt,
- försvara sitt självständiga arbete med sakliga och relevanta argument,
- konstruktivt och kritiskt granska annat motsvarande självständigt arbete samt kommunicera dess förtjänster och komma med konstruktiv kritik.

Innehåll

Professionsbas och professionell progression

Den studerande utvecklar i denna kurs fördjupad förståelse för yrkesverksamheten. Tidigare studier i utbildningsvetenskaplig kärna och verksamhetsförlagd utbildning kopplas till ämnes- och ämnesdidaktiska studier på avancerad nivå. Därigenom förbereds studenten i att bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten, genom ett inkluderande förhållningssätt och uppvisad medvetenhet om jämställdhets- och jämlikhetsaspekter och mänskliga rättigheter.

Vetenskapligt förhållningssätt och progression

Det självständiga arbetet på avancerad nivå ger den studerande möjlighet att utifrån utbildningens olika delar, ämnesstudier i två ämnen, verksamhetsförlagd utbildning och utbildningsvetenskaplig kärna utveckla ett vetenskapligt tänkande och förhållningssätt. Den studerande identifierar självständigt ett problemområde med ämnesdidaktisk relevans för lärarprofessionen. Utifrån kritisk granskning av tidigare forskning väljer och tillämpar den studerande självständigt teorier och metoder, med beaktande av forskningsetiska principer. Den studerande analyserar och värderar egen empiri och diskuterar trovärdighet i tolkningar och slutsatser. I kursen vidareutvecklas den blivande ämneslärarens vetenskapliga förhållningssätt, i relation till såväl ämnesdjup som profession, och ger beredskap för vetenskapliga samtal i yrkeslivet.

Delkurs 1 Språkämnets svenska: didaktik och forskningsperspektiv, 7,5 hp

Delkursen behandlar språkämnets svenska ur ett didaktiskt perspektiv och baseras på nationell och internationell ämnesdidaktisk forskning. Vidare innehåller kursen olika praktiska modeller för undervisning i svenskämnet och olika teorier om skrivande, respons, muntlig färdighet och undervisning i svenskämnets olika delar. Genom att studera svenskdidaktiska artiklar och avhandlingar fördjupas och problematiseras de studerandes kunskaper och de får en aktuell forskningsanknytning till yrkespraktiken.

Delkurs 2a Betyg och bedömning i svenskämnet, 7,5 hp

Delkursen läses av studerande som tidigare genomfört kurserna 2SVÄ02 och 2SVÄ06. Delkursen syftar till att ge teoretiska och praktiska kunskaper om betyg och bedömning inom svenskämnet. Styrdokument och nationella prov i svenska relateras till svenskämnets historiska bakgrund och fördjupad diskussion av lärares olika ämneskonceptioner. De didaktiska konsekvenserna av betygsättning och bedömning diskuteras.

Delkurs 2b Didaktiska perspektiv på utomeuropeisk och postkolonial litteratur, 7,5 hp

Delkursen läses av studerande som tidigare genomfört kursen 2SVÄ08. Delkursen ger en överblick över litterära särdrag och former samt centrala teman och motiv i främst afrikansk, asiatisk, karibisk och latinamerikansk litteratur från 1900-talet och framåt. De litteraturhistoriska sammanhangen belyses, vilket innebär att kursen även berör ett smärre antal äldre kanoniserade texter. I kursen studeras hur litteraturen behandlat och påverkats av frågor knutna till kolonialism och globalisering. Studenterna för ämnesdidaktiskt grundade diskussioner om hur man genom den utomeuropeiska och postkoloniala litteraturen kan främja och utveckla elevers kritiska perspektiv på såväl den egna som främmande kulturer.

Delkurs 3 Självständigt arbete i svenska, avancerad nivå, 15 högskolepoäng

Den studerande skriver i samråd med handledare en självständigt författad uppsats i svenska med didaktisk inriktning. Det självständiga arbetet är ett forskningsorienterat arbete som ska ha tydlig ämnesdidaktisk koppling till lärarprofessionen och knyta an till de vetenskapliga teorier och begrepp den studerande blivit förtrogen med under sin utbildning.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier, gruppdiskussioner och enskild handledning.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. För betyget godkänd ska de förväntade studieresultaten vara uppnådda. Betygskriterier för betyget Väl godkänd meddelas skriftligen vid kursstart.

De ämnesdidaktiska momenten examineras genom muntliga och skriftliga uppgifter med relevans för professionen och med förankring i svenskämnesdidaktik, metodik och rådande styrdokument.

Delkurs 1, 2a och 2b examineras genom skriftliga prov och genom muntliga redovisningar i seminarier.

Delkurs 3 examineras genom att den studerande lägger fram sitt självständiga arbete vid ett slutseminarium samt opponerar på annan students arbete. Seminarierna är obligatoriska.

Studerande som inte godkänts vid ordinarie examinationstillfälle ges möjlighet till omexamination i enlighet med universitetets lokala regler.

För väl godkänt betyg på hela kursen krävs att delkurs 3 är väl godkänd.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs en kursvärdering. Resultat och analys av kursvärderingen ska återkopplas till de studerande som genomfört kursen och de studerande som deltar vid nästa kurstillfälle. Kursvärderingen genomförs anonymt. Kursvärderingen arkiveras enligt institutionens bestämmelser.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1 Språkämnet svenska: didaktik och forskningsperspektiv 7,5 hp

Ask, Sofia. 2005. *Tillgång till framgång: lärare och studenter om stadiövergången till högre utbildning*. Lic. avhandling. Växjö university Press. 142 s.

Ask, Sofia. 2012. *Språkämnet svenska: ämnesdidaktik för svensklärare*. Lund: Studentlitteratur. 129 s. ISBN 978-91-44-05936-5

Ivanic, Roz. 2004. 'Discourses of writing and learning to write'. I *Language and education*, vol. 18, no. 3. s. 220–245. 26 s.

Därtill läses vetenskapliga artiklar och avhandlingar enligt instruktioner från undervisande lärare. Ca 1 000 s.

Delkurs 2a Betyg och bedömning i svenskämnet, 7,5 hp

Aldrin, Emilia. 2015. "Textbedömning i svenskämnet – attityder, erfarenheter och variation". *Forskning om undervisning och lärande* nr 14, s. 62–83.

Ask, Sofia. 2012. *Språkämnet svenska: ämnesdidaktik för svensklärare*. Lund: Studentlitteratur. 125 s. ISBN 978-91-44-05936-5

Fjellström, Roger. 2002. "Betygsättandets etik" I *Att döma eller bedöma. Tio artiklar om bedömning och betygssättning*. Stockholm: Skolverket. S. 77–90.

Palmér, Anne & Östlund-Stjärnegårdh, Eva. 2015. *Bedömning av elevtext: enligt Lgr11 och Lgy11*, 1. uppl., Natur & kultur, Stockholm. 170 s. ISBN 9789127442146

Sandin, Daniel. 2014. "Bedömningsdilemman". I *Dokumentation för lärande*. Lund:

Studentlitteratur. 28 sidor. ISBN 978-91-44-09438-0

Skar, Gustaf & Tengberg, Michael (red.). 2015. *Bedömning i svenskämnet. Årskurs 7–9*. Stockholm: Svenskläraryrskursnämnden. 241 sidor. ISBN 978-91-27-13844-5

Skolverket. 2012 eller senare. *Bedömning och betygssättning i gymnasieskolan. Allmänna råd*. Tillgänglig som pdf via Skolverkets hemsida:
<https://www.skolverket.se/publikationer?id=2841>. 46 s.

Skolverket. 2011. *Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och möjligheter*. Finns som pdf Skolverkets hemsida:
<https://www.skolverket.se/publikationer?id=2660>. 73 s.

Skolverket. 2014. *Bedömningsaspekter*. Stödmaterial. Tillgänglig som pdf:
<https://www.skolverket.se/publikationer?id=3259>. 15 s.

Skolverket. 2013. *Sambedömning i skolan*. Tillgänglig som pdf:
<https://www.skolverket.se/publikationer?id=3172>. 39 s.

William, Dylan. 2013. "Argument för formativ bedömning". I *Att följa lärande – formativ bedömning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur. 23 sidor. ISBN 978-91-44-09438-0

Aktuella artiklar om betyg och bedömning, ca 50 sidor

Aktuella styrdokument för grund- och gymnasieskolan, 50 s.

Delkurs 2b Didaktiska perspektiv på utomeuropeisk och postkolonial litteratur, 7,5 hp

Texter som markerats med (*) finns tillgängliga i kursrummet på nätet.

Facklitteratur

* Bourn, D (2008). 'Young people, identity and living in a global society', *Policy & Practice: A Development Education Review*, Vol. 7, Autumn, pp. 48–61.
<http://www.developmenteducationreview.com/issue7-focus4>

* Fiedler, M (2008). 'Teaching and learning about the world in the classroom: Development education in culturally diverse settings', *Policy & Practice: A Development Education Review*, Vol. 7, Autumn, pp. 5–17.
<http://www.developmenteducationreview.com/issue7-focus1>

* Helgesson, Stefan. 1996. "Att skriva sig bortom imperiet". I *Litteratur i södra Afrika*. Hillevi Nilsson (red.), Afrikagruppernas årskrönika (s. 24–53).

* Hove, Chenjerai. 1996. "Afrikas litteratur: ord ur frihetens jord". I *Litteratur i södra Afrika*. Hillevi Nilsson (red.), Afrikagruppernas årskrönika (s.66–73).

* Kullberg, Christina. 2011. "Textens fönster mot världen. Om översättning och fotnoter hos Maryse Condé och Patrick Chamoiseau". I *Litteratur i gränzonen. Transnationella litteraturer i översättning ur ett nordiskt perspektiv*. Elisabeth Bladh och Christina Kullberg (red.), Falun: Högskolan Dalarna (s. 53–63). ISBN 9789185941322

* Olsson, Annika. 2011. "Fångad av orden och nationen. Metodologisk nationalism och förmågan att tänka frånvarande ting". I *Litteratur i gränzonen. Transnationella litteraturer i i översättning ur ett nordiskt perspektiv*. Elisabeth Bladh och Christina Kullberg (red.), Falun: Högskolan Dalarna (s. 14–23). ISBN 9789185941322

Petersson, Margareta (red.) 2011. *Världens litteraturer. En gränsöverskridande historia*. Lund: Studentlitteratur (i urval). ISBN 9789144055879

*Rushdie, Salman. 1982. 'Empire writes back with a vengeance'. I *The Times*, 3 juli 1982. 8 s.

Stagh, Marina. 1996. "Några viktiga teman i arabisk litteratur". I *Modern arabisk prosa*, Bibliotekstjänst (s. 40–82). ISBN 9170183910

*Söderblom, Inga. 1983. *I Latinamerika. Texter och litteraturhistoria*. Biblioteksförlaget. Ca 15 s.

* Tenngart, Paul. 2008. "Postkolonialism". I *Litteraturteori*. Lund: Gleerups (s. 131–152). ISBN 9789140664082

Skönlitteratur

Achebe, Chinua. 2007. *Allt går sönder*. Tranan. Ca 300 s.

*Adonis. Några dikter i urval.

* Borges, JorgeLuis. "Biblioteket i Babel"; "Pierre Menard, författare till Don Quijote" I *Fiktioner*. Bonnier. Ca 25 s.

Buarque, Chico. 2007. *Budapest*. Tranan. Ca 120 s.

Coetzee, J. M. 2004. *Onåd*. Brombergs. Ca 240 s.

*Dao, Bei. Några dikter i urval.

* Dikter i urval från Kina, Japan och Indien i *LK 16, Orientalisk diktning*. ca 30 s.

* Hafez. 2007. Några dikter i urval.

Khoury, Elias. 2008. *Som om hon sover*. Leopard. Ca 350 s.

* Koranen utdrag i *LK 16, Orientalisk diktning*

* Lahiri, Jumpa. 2001. Novell ur *Den indiske tolken: berättelser*. Forum. Ca 25 sid.

Lessing, Doris. 2008. *Gräset sjunger*. Wahlström & Widstrand. Ca 280 s.

*Marquez, Gabriel Garcia. Novell

*Novell ur *Egypten berättar: Den rättvisande spegeln*. Tranan, 2008. Ca 25 s.

*Novell ur *Icke brännbara sopor: moderna japanska noveller*. En bok för alla, 2000. Ca 25 sidor.

*Novell ur *Kina berättar: Solskenet i munnen*. Tranan, 2004. Ca 25 s.

Oe, Kenzaburo. *Mardrömmen*. Valfri utgåva.

*Qingzhao, Li. Dikter i urval

* Rushdie, Salman. Novell ur *Öst, väst: berättelser*

Tadjo, Véronique. 2008. *Drottning Pokou*. Leopard.

Tusen och en natt (ramberättelsen och berättelsen om Alladin)

*Un, Ko. Dikter i urval

*Walcott, Derek. Dikter i urval

*Xingjian, Gao. Novell

Referenslitteratur

* Posti, Piia. 2014. "Språket som souvenir och revansch". *Karavan* (3), 64–70

Världslitteratur.se: webblesurs med litteraturhistoriska översikter och författarbiografier
www.varldslitteratur.se

Ytterligare texter tillkommer under kursens gång, ca 40 sidor.

Delkurs 3 Självständigt arbete i svenska, avancerad nivå, 15 högskolepoäng

Johansson, Bo & Svedner, Per Olov. 2010. *Examensarbetet i lärarutbildningen*. 5.

uppl. Stockholm: Kunskapsföretaget. 105 s. ISBN: 91-89040-74-0

Lagerholm, Per. 2010. *Språkvetenskapliga uppsatser*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur. 158 s. ISBN: 978-91-44-05645-6

Refero – antiplagieringsguiden. Elektronisk resurs. www.bi.hik.se/Refero/intro.php

Stensmo, Christer. 2002. *Vetenskapsteori och metod för lärare: en introduktion*. 1. uppl. Stockholm: Kunskapsföretaget. 136 s. ISBN:91-89040-44-9

Svenska skrivregler utgivna av Svenska språknämnden. Senaste utgåvan. Stockholm: Liber. 216 s. ISBN:91-47-04974-X

Övrig litteratur tillkommer i samråd med handledare.